

**"RÓB COŚ
KOCHAJ KOGOŚ
NIE BĄDŹ NICPONIEM"**

/TADEUSZ KOTARBIŃSKI/

PROGRAM WYCHOWAWCZY

V LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO

IM. K. KIEŚŁOWSKIEGO

W ZIELONEJ GÓRZE

1. Ogólne założenia programu:

1.1. Opis programu:

Program wychowawczy V Liceum Ogólnokształcącego im. Krzysztofa Kieślowskiego w Zielonej Górze jest podstawą funkcjonowania naszej placówki w zakresie wychowania. Program opisuje w sposób kompleksowy wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i jest realizowany przez wszystkich nauczycieli, wychowawców internatu i pracowników niepedagogicznych w ramach zajęć edukacyjnych, pozalekcyjnych i pozaszkolnych.

1.2. Podstawy prawne :

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 roku,

Europejska Karta Praw Człowieka.

Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991,

Karta Nauczyciela,

Rozporządzenie o ocenianiu 7 września 2004,

Konstytucja Szkoły V Liceum Ogólnokształcącego im. Krzysztofa Kieślowskiego w Zielonej Górze,

1.3. Założenia programu:

Celem ogólnym wychowania jest prowadzenie do pełnego i wszechstronnego rozwoju intelektualnej, psychicznej, społecznej, estetycznej, moralnej i duchowej osobowości ucznia, przygotowanie go do dojrzałego życia, pełnienia określonej roli w społeczeństwie, do bycia człowiekiem uczciwym, umiejącym żyć z innymi i dla innych.

Najważniejszą rolę w wychowaniu spełniają rodzice i opiekunowie dziecka. Szkoła jest instytucją wspierającą, dlatego kierunek działalności wychowawczej nauczyciela nie może być sprzeczny z wolą rodziców.

Szkoła przeznaczona jest dla uczniów pochodzących z różnych środowisk. Oferuje im jedyny w swoim rodzaju internat, z prawdziwie rodzinną atmosferą i rozwinięty system pomocy materialnej. Kadre stanowią, między innymi, konsultanci ODN w Zielonej Górze i pracownicy Uniwersytetu Zielonogórskiego. Podstawą funkcjonowania Szkoły jest Konstytucja wypracowana w drugim roku istnienia (z późniejszymi zmianami), nagrodzona II miejscem w Ogólnopolskim Konkursie Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka.

„Piątka” ze względu na małą liczbę oddziałów, zapewnia kameralność i indywidualne traktowanie każdego ucznia, szybkie diagnozowanie problemów wychowawczych i eliminowanie stresów. Szkoła prowadzi kształcenie w trzech klasach o rozszerzonym programie z zakresu humanistyki, matematyki i informatyki, historii, geografii, wiedzy o kulturze, wiedzy o społeczeństwie. Realizuje się tu rozbudowany plan nauczania – poszerzony o niestandardowe przedmioty (seminaria z literatury, historii z elementami filozofii, matematyki, a także zwiększony o dodatkowe godziny, system nauczania języków obcych. Uczniowie szkoły mają możliwość korzystania z oferty zajęć pozalekcyjnych – zarówno przedmiotowych jak i sportowych oraz mają możliwość swobodnego korzystania z sieci Internet.

Ci, których zainteresowania są ściśle skryształizowane, a wiedza i umiejętności wykraczają poza program, realizują indywidualne programy nauczania z wybranych przedmiotów. Wybrany stwarza się możliwość uczestnictwa w zajęciach dydaktycznych prowadzonych na Uniwersytecie Zielonogórskim. Liceum prowadzi stałą wymianę młodzieży z Europejskim Gimnazjum w Gommern (Niemcy) i Gimnazjum w Hajduboszormeny.

Dla uczniów klas pierwszych organizuje się obozy integracyjne (wrzesień) i „Zieloną szkołę” (czerwiec).
W naszej szkole nie ma dzwonek!

2. Cele wychowania

2.1. Charakterystyka ucznia i absolwenta.

Uczeń i absolwent naszej szkoły :

1. Ma ukształtowany system wartości,
2. Szanuje dobrą kulturę i dziedzictwo narodowe,
3. Zna wartość życia, zdrowia własnego i innych,

4. Współżyje w zespole, grupie,
5. Zachowuje kulturę osobistą, ceni ją u innych,
6. Jest przekonany o potrzebie nieustannego doskonalenia i kształtowania osobowości,
7. Potrafi niebanalnie spędzać wolny czas,
8. Działa na rzecz szkoły i środowiska,
9. Stosuje się do zasad demokracji,
10. Jest przygotowany do funkcjonowania na rynku pracy w ciągu całej swojej kariery zawodowej.

2.2. Cele szczegółowe:

- A. W systemie wartości szczególne miejsce zajmuje: szacunek dla siebie i drugiego człowieka, poczucie tożsamości narodowej z otwarciem się na inne kraje, tolerancja dla odmiennych poglądów, wyznań i kultur.
- B. Unika palenia papierosów, spożywania alkoholu, narkotyków,
- C. Dbą o higienę żywienia i pracy,
- D. Przestrzega zasad BHP,
- E. Uczestniczy w wolontariacie, akcjach PCK i innych,
- F. Pomaga w potrzebie w miarę swoich możliwości,
- G. Stosuje zasady współżycia i współdziałania w klasie, grupie,
- H. Posiada umiejętności interpersonalne: dąży do porozumienia, jest asertywny, rozwiązuje konflikty,
- I. Stosuje formy grzecznościowe,
- J. Umie zachować się stosownie wobec innych osób w różnych sytuacjach: w kinie, teatrze, na ulicy, w restauracji, w szkole,
- K. Dbą o kulturę osobistą rówieśników,
- L. Stosownie reaguje na brak taktu i wychowania u innych.
- M. Posiada umiejętności intrapersonalne: rozpoznaje emocje i umiejętnie nimi zarządza, analizuje swoje zachowania i wyciąga wnioski do doskonalenia, zna swoje źródła motywacji do działania czy nauki, potrafi stawiać cele zgodnie z motywacją i możliwościami, potrafi zaplanować doskonalenie swoich umiejętności.
- N. Zna techniki podejmowania decyzji,
- O. Potrafi przewidywać skutki działań swoich i innych,
- P. Sam ocenia i naprawia swoje błędy,
- Q. Korzysta z aktywnych formy spędzania czasu,
- R. Potrafi zorganizować różne imprezy, przedsięwzięcia,
- S. Uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych, przedsięwzięciach sportowych,
- T. Uczestniczy w formach demokracji szkolnej i lokalnej,
- U. Zna charakterystykę zawodów,
- V. Określa swoje predyspozycje do zawodów,
- W. Potrafi poszukiwać ścieżkę edukacyjną prowadzącą do zawodów
- X. Potrafi diagnozować trafnie swoje umiejętności i ich brak,
- Y. Umie zapewnić sobie samozatrudnienie,
- Z. Umie szukać pracę,
- AA. Zna obowiązki pracownika i pracodawcy,
- BB. Potrafi korzystać z prawa dotyczącego rynku pracy,

2.3. Zachowania przynoszące chlubę uczniowi V LO :

- Pełnienie funkcji w organizacjach klasowych i szkolnych.
- Pomoc i udział w organizowaniu imprez i uroczystości szkolnych i klasowych.
- Uczestnictwo w wydarzeniach upamiętniających rocznice państwowe.
- Udział w wydarzeniach kulturalnych i sportowych środowiskowych.
- Udział w konkursach i olimpiadach.
- Reprezentowanie szkoły w zawodach sportowych.

2.4. Zachowania przynoszące ujmę uczniowi V LO:

- Niszczenie mienia społecznego i publicznego.
- Kłamstwo i kradzież.
- Opuszczanie lekcji bez usprawiedliwienia.
- Spóźnienia.
- Niewykonane zobowiązania.

3. Opis działań zmierzających do realizacji celów

3.1. Realizacja lekcji wychowawczych

Cele wychowawcze realizowane są między innymi na lekcjach wychowawczych. Nauczyciele dokonują wyboru tematyki stosownie do poziomu i zdiagnozowanych problemów wychowawczych w klasach. Zawierają je w swoich rocznych planach wychowawczych. Tematy lekcji mogą także proponować uczniowie i ich wychowawcy.

TEMATYKA LEKCJI WYCHOWAWCZYCH

Dział 1: Poznajemy naszą szkołę

Treści:

- Zapoznanie z Konstytucją Szkoły i Regulaminem Szkoły
- Zapoznanie z Szkolnym Systemem Oceniania oraz nauczycielskimi systemami oceniania
- Wybór samorządu klasowego
- Ułożenie i podpisanie kontraktu klasowego
- Rozeznanie sytuacji materialnej, bytowej uczniów-(zmiany w sytuacji rodzinnej w trakcie roku Szkolnego),
- Odporność na stres – nowe środowisko

Dział 2: Sprawy porządkowo- organizacyjne

Treści:

- Wybór trójki klasowej
- Ustalenie planu pracy i tematyki lekcji wychowawczych na dany rok nauki
- Przypomnienie najważniejszych aktów prawa obowiązujących w szkole.

Dział 3: Integracja klasy

Treści:

- Przywitajmy się.
- Kim jesteśmy? Skąd przychodzimy? Do czego zmierzamy?
- Nasze wartości i style życia.
- Integracja zespołu klasowego.
- Planujemy wspólne działania.

Dział 4: Współpraca z rodzicami

Treści:

- wybór trójki klasowej
- ustalenie stałych godzin konsultacji
- zapoznanie z ważnymi datami z kalendarza roku szkolnego
- konsultacje telefoniczne i indywidualne
- zebrania klasowe wg ustalonego harmonogramu
- pedagogizacja rodziców /uzależnienia, zagrożenia/

Dział 5: Życie wewnątrzklasowe

Treści:

- Udział w życiu kulturalnym szkoły- wyjścia do teatru, muzeum, kina, na koncerty itp.
- Organizacja imprez klasowych i szkolnych
- Zajęcia integracyjne
- Dzień Chłopaka
- Dzień Nauczyciela, andrzejki, mikołajki, wigilia, walentynki
- Dzień Kobiet
- Pierwszy dzień wiosny
- Dzień Dziecka itp.
- Uroczyste zakończenie Szkoły

Dział 6: Kulturowanie tradycji związanej z patronem szkoły

Treści:

- Zapoznanie uczniów z życiem i twórczością patrona szkoły:
- Życiorys Krzysztofa Kieślowskiego
- Filmografia: filmy dokumentalne, pierwsze filmy fabularne, Dekalog, „Podwójne życie Weroniki” oraz tryptyk „Trzy kolory”
- Propagowanie wartości zawartych w filmach Kieślowskiego: organizowanie konkursów wiedzy o Patronie, organizowanie pokazów filmów i inne.

Dział 7: Dbalność o wyniki nauczania i o frekwencję

Treści:

- Zasady dobrego i efektywnego uczenia się.
- Aktywny udział w zajęciach pozalekcyjnych.
- Pomoc koleżeńska.
- Korzystanie z różnych źródeł informacji.
- Comiesięczna analiza wyników w nauce i w wywiązywanie się z obowiązków szkolnych.
- Czuwanie nad frekwencją .
- Samoocena.

Dział 8: Wychowanie w zakresie kształtowania postaw

Treści:

a. Ja i moje życie

- Kim jestem, kim chcę być?
- Poznajemy siebie lepiej (określanie własnej tożsamości i ocena funkcjonowania w różnych rolach).
- Mój wzór osobowy, czyli kto mi imponuje.
- Czy we współczesnym świecie potrzebne są autorytety?
- Odwieczny dylemat: być czy mieć?
- „Carpe diem”, czyli o kulturze wolnego czasu.
- Jestem asertywny/a.
- Co to znaczy być dorosłym?

b. Ja wobec innych

- Ja w relacjach z rówieśnikami.
- Moje relacje z rodziną.
- Dobre obyczaje/ trzy magiczne słowa: proszę, dziękuję, przepraszam.
- Kształtowanie koleżeństwa i przyjaźni w klasie.
- Przestrzeganie kultury języka w kontaktach międzyludzkich. .
- Wygląd zewnętrzny ucznia: ubiór codzienny i wygląd podczas uroczystości szkolnych i ważnych wydarzeń.
- Dyscyplina zachowania się na lekcjach.
- Niepełnosprawni żyją obok nas.
- Tolerancja – co oznacza? Czy wszystko należy tolerować?
- Na czym polega odpowiedzialność?
- „Pierwszy raz” – kiedy jest na niego właściwy moment?
- Będziemy mieli dziecko.
- „De gustibus non est disputantur” – szanuję gusta innych.

c. Ja jako obywatel

- Demoralizacja i przestępczość nieletnich – spotkanie z policjantem.
- Mam prawo – zapoznanie z podstawowymi dokumentami prawnymi chroniącymi dobro dziecka – spotkanie z prawnikiem.
- Co to znaczy równouprawnienie?
- Jesteśmy w Unii Europejskiej. I co z tego?

Dział 9: Profilaktyka i promocja zdrowego stylu życia

Treści:

- W trosce o zdrowie – czym wiem, co jest dla mnie dobre?
- Choroby cywilizacyjne: co to jest? Jak się chronić?
- Jestem wolny, nie chcę się zniszczyć (nałogi i uzależnienia).
- Tylko jeden kieliszek – alkoholizm.
- Miało być inaczej.... Wpływ narkotyków na organizm oraz rozwój człowieka.
- Anoreksja – granica między odchudzaniem a chorobą.
- Witaj smutku – jak nie wpaść w depresję?
- Mam prawo do życia – pozytywna postawa wobec życia i poszanowania godności człowieka.
- Aborcja: wolność wyboru czy zamach na życie dziecka?

Dział 10: Matura

Treści

- Po co nam matura?
- Regulamin matury.
- Jakie przedmioty muszę zdawać?
- Co wolno mi zdawać dodatkowo?
- Organizacja matury, procedury.
- Ważne terminy.

Dział 11: Preorientacja zawodowa

Treści:

- Zawody przyszłości.
- Kim chciałem/ chciałam być będąc dzieckiem, kim chcę być dzisiaj.
- Jakie kierunki można studiować na Uniwersytecie Zielonogórskim.
- Wady i zalety studiowania „w domu”, czyli na miejscowej uczelni.
- Co warto wiedzieć o studiach i o studiowaniu?
- Różne formy studiowania: dziennie, zaocznie, wieczorowo, eksternistycznie, na odległość, indywidualnie.
- Przygotowanie się do rozmów z pracodawcami i komisjami rekrutacyjnymi.
- Skok w dorosłość, czyli jak poradzić sobie w znalezieniu pracy.

Dział 12: Tematy lekcji proponowane przez młodzież

Proponowana kolejność realizacji materiału zawartego w programie:

Dział / Klasa	Klasa I	Klasa II	Klasa III
Dział 1: Poznajemy naszą szkołę.	X		
Dział 2: Sprawy porządkowo- organizacyjne	X	X	X
Dział 3: Integracja klasy.	X		
Dział 4: Współpraca z rodzicami	X	X	X
Dział 5: Życie wewnątrzklasowe	X	X	X
Dział 6: Kulturowanie tradycji związanej z Patronem szkoły	X	X	
Dział 7: Dbalność o wyniki nauczania i frekwencję	X	X	X
Dział 8: Wychowanie w zakresie kształtowania postaw			
a. Ja i moje życie	X		
b. Ja wobec innych		X	
c. Ja jako obywatel			X
Dział 9: Profilaktyka i promocja zdrowego stylu życia.	X	X	
Dział 10: Matura		X	X
Dział 11: Preorientacja zawodowa		X	X
Dział 12: Tematy lekcji zaproponowane przez młodzież	X	X	X

3.2. Realizacja celów w bibliotece szkolnej:

3.2.1. Podejmowane działania:

1. Organizowanie zajęć bibliotecznych: (przy współpracy nauczycieli)
  - a. Zasady korzystania z biblioteki szkolnej – realizowane cele z działu 2.2 J
  - b. Możliwości wykorzystania Internetu w wyszukiwaniu informacji – realizowane cele z działu 2.2 N
  - c. Upowszechnianie zebranych informatorów, materiałów związanych z dalszym kształceniem i podejmowaniem przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych – realizowane cele z działu 2.2 V, W
2. Wycieczki (warsztaty biblioteczne) do Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Zielonej Górze – realizowane cele z działu 2.2 S
4. Zorganizowanie wycieczki do Archiwum w Starym Kisielinie – realizowane cele z działu 2.2 A, S
5. Przeprowadzanie cyklu akcji w ramach projektu „Piątka czyta dzieciom” (czytanie dzieciom bajek w różnych placówkach oświatowych w czasie wolnym od zajęć lekcyjnych) – realizowane cele z działu 2.2 E, F, Q
6. Zainicjowanie akcji zbierania książek pod hasłem „I Ty możesz wspomóc bibliotekę szkolną” (zbiórka książek dla biblioteki z udziałem uczniów) – realizowane cele z działu 2.2 E, F
7. Włączanie uczniów do działań na rzecz biblioteki, działań związanych z tworzeniem strony o bibliotece – realizowane cele z działu 2.2 F, G
8. Zorganizowanie działań promocyjnych w bibliotece podczas Dnia Otwartego Szkoły – realizowane cele z działu 2.2 F, G
9. Aktywizowanie czytelnictwa i rozwijanie kultury czytelniczej uczniów – realizowane cele z działu 2.2 F, G, Q, R, S
  - a) organizowanie: wystaw nt.:
    - życia i twórczości sławnych pisarzy,
    - aktualnych wydarzeń kulturalnych,
    - twórczości młodzieży V LO,
    - patrona szkoły (z okazji rocznicy śmierci)
    - promocji zdrowego stylu życia,
  - b) przedsięwzięć:
    - z okazji Międzynarodowego Świąta Bibliotek Szkolnych
    - z okazji Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich
  - c) konkursów.
9. Pomoc w przygotowaniu uczniów do wyboru kierunku studiów, zawodu – realizowane cele z działu 2.2 U, W,
  - a) gromadzenie, aktualizowanie:
    - informatorów o szkołach, uczelniach o zasięgu lokalnym, krajowym, europejskim,
    - informatorów o specjalnościach zawodowych,
    - czasopism młodzieżowych (Cogito, Perspektywy),
    - książek,

- programów multimedialnych,
- kaset wideo,
- płyt CD,
- poradników,
- materiałów reklamowych (ulotek, folderów),

b) tworzenie bazy danych o zawodach, adresów uczelni na stronie internetowej szkoły,

c) opracowanie wykazu kierunków studiów na podstawie czasopisma „Cogito”, umieszczenie na stronie internetowej szkoły.

10. Opieka nad uczniami spędzającymi wolny czas podczas pobytu w bibliotece – realizowane cele z działu 2.2 G, I, Q.

DZIAŁANIA /KLASA	KLASA I	KLASA II	KLASA III
1.a)	X		
b)		X	
c)			X
2.	X	X	
3.	X		
4.	X	X	
5.	X	X	X
6.	X	X	X
7.	X	X	X
8.			
a)	X	X	X
b)	X	X	X
c)	X	X	X
9)			
a)	X	X	X
b)	X	X	X
c)	X	X	X
10.	X	X	X

3.3. Realizacja celów przez pedagoga szkolnego:

3.3.1. Podejmowane działania

1. Potrzeby młodzieży zaczynającej naukę w szkole- realizowane cele w dziale 2.2.G,M
  - a) Wspomaganie rozwoju poprzez warsztaty interpersonalne na Obozach Integracyjnych i Zielonych Szkołach.
  - b) Zapoznanie z podstawowymi technikami kontaktów z ludźmi - godziny wychowawcze.
  - c) Diagnozowanie zespołu klasowego - godziny wychowawczych.
2. Realizacja programu profilaktycznego szkoły- realizowane cele w dziale 2.2.B,C,D,G,H,M
  - a) Prowadzenie akcji informacyjnej na temat uzależnienia od palenia tytoniu, narkotyków i alkoholu.
  - b) Warsztaty na temat przemocy w rodzinie przeprowadzone przez Komitet Ochrony Praw Dziecka.
  - c) Wyjście do teatru na spektakle o tematyce uzależnień.
  - d) Organizacja lekcji na temat współuzależnień przeprowadzone przez Centrum Zapobiegania Uzależnień.
  - e) Realizacja – Programu Profilaktycznego - „Jak żyć z ludźmi”.
  - f) Indywidualne konsultacje dla uczniów.
3. Dbanie o realizację obowiązku szkolnego - realizowane cele w dziale 2.2.H,P
  - a) Dokonanie analizy frekwencji uczniów.
  - b) Bieżące interweniowanie w przypadku uchylania się od obowiązku szkolnego.

- c) Analizowanie ocen cząstkowych uczniów.
4. Organizowanie pomocy uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji - realizowane cele w dziale 2.2.F,H
- a) Indywidualne rozmowy z młodzieżą i ich rodzicami na temat trudnej sytuacji osobistej.
- b) Pomoc uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji np. materialnej - stypendia, zwolnienia ze stałych opłat.
- c) Organizowanie grup wsparcia dla młodzieży przy pomocy Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej.
- d) Zwrócenie uwagi na uczniów z kłopotami zdrowotnymi (grupy dyspenseryjne).
5. Udzielanie i organizowanie pomocy młodzieży w prawidłowym wyborze zawodu i dalszego kształcenia- realizowane cele w dziale 2.2. U, W, X, Y, Z, A.A, B.B
- a) Organizowanie spotkań z przedstawicielami różnych placówek doradczych - Mobilne Centrum Informacji Zawodowej OHP, PP-P.
- b) Udzielanie indywidualnych porad dla młodzieży.
- c) Indywidualne kierowanie na przeprowadzanie testów predyspozycji przez PPP.
- d) Organizowanie spotkań młodzieży z przedstawicielami różnych zawodów reprezentowanych przez rodziców V LO.
- e) Wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci poprzez spotkania z psychologiem i doradcą zawodowym.

KOLEJNOŚĆ REALIZACJI NA POSZCZEGÓLNYCH POZIOMACH EDUKACYJNYCH

DZIAŁANIA /KLASA	KLASA I	KLASA II	KLASA III
1.a)	X		
b)	X		
c)	X	X	
2.a)	X	X	X
b)			X
c)	X	X	
d)			X
e)		X	
f)	X	X	X
3. a)	X	X	X
b)	X	X	X
c)	X	X	X
4.a)	X	X	X
b)	X	X	X
c)	X	X	X
d)	X	X	X
5.a)		X	X
b)	X	X	X
c)	X		
d)	X	X	X
e)	X	X	X

3.4. Samorząd Szkolny

3.4.1. Podejmowane działania

Realizowane cele w dziale 2.2. R,S,T.

1. Organizowanie imprez szkolnych.
2. Opiniowanie kandydatur do nagród.
3. Przeprowadzanie referendów i wyborów ważnych dla funkcjonowania szkoły.

3.5. Internat:

3.5.1. Podejmowane działania:

Realizowane cele w dziale 2.2.

1. Prowadzenie warsztatów o różnej tematyce.
2. Organizowanie zajęć uwzględniających zainteresowania młodzieży np. klub filmowy, zajęcia kulinarne, zajęcia manualne.
3. Prowadzenie klubu dyskusyjnego – wymiana poglądów z młodzieżą na określony temat.
4. Organizowanie spotkań z ludźmi wskazanymi przez młodzież np. aktorem, prawnikiem .

5. Nawiązanie współpracy z innymi placówkami opiekuńczo- wychowawczymi oraz instytucjami wspierającymi rozwój młodzieży np. Bursą szkolną, internatami szkół ponadgimnazjalnymi, Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną, służbą zdrowia.
6. Organizowanie imprez i uroczystości takich jak: Powitanie nowych mieszkańców internatu, Dzień chłopca, Andrzejki, Mikołajki, wieczór wigilijny, Dzień Kobiet, Pożegnanie klas III
7. Nawiązywanie współpracy z rodzicami polegające m.in. na pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych oraz włączenie rodziców do prac na rzecz internatu.
8. Przeprowadzanie pogadarek, rozmów indywidualnych o różnej tematyce.
9. Włączenie młodzieży do aktywnego udziału w życiu internatu poprzez np. współudziału w opracowaniu regulaminów, pomoc w planowaniu pracy i realizacji wyznaczonych zadań.
10. Udzielanie wsparcia osobą najbardziej potrzebującym poprzez np. zwolnienie z opłat za internat.
11. Organizowanie grupowych wyjść młodzieży do teatru i kina.
12. Zachęcanie młodzieży do wolontariatu- organizowanie wyjść do świetlic prowadzonych przez Caritas.
13. Nawiązywanie współpracy z instytucjami wspierającymi finansowo wychowanków znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.
14. Zapoznanie młodzieży z wszystkimi regulaminami obowiązującymi w internacie oraz konsekwencja wynikającymi z ich nieprzestrzegania.
15. Organizowanie pomocy koleżeńskiej w nauce.

3.6. Tradycje i obyczaje szkolne, stałe uroczystości i święta o charakterze wychowawczym:

Tradycja – wg Kopalińskiego to: „przekazywanie z pokolenia w pokolenie obyczajów, przekonań, zasad, wierzeń, sposobów myślenia, odczuwania”.

3.6.1. działania związane z popularyzowaniem sylwetki i twórczości Patrona Szkoły:

- informacje o życiu i twórczości Krzystofa Kieslowskiego – lekcje wychowawcze – działania realizowane w dziale 3.1;
- projekty uczniowskie realizowane w ramach przedmiotów i inicjatyw własnych;
- Konkurs Wiedzy o Patronie szkoły
- Przegląd Filmów Amatorskich;
- działalność Szkolnego Forum Filmowego „Józefina”;
- warsztaty filmowe.

3.6.2. działania o charakterze patriotycznym:

- organizowanie uroczystości patriotycznych: Wrzesień miesiącem upamiętniającym II Wojnę Światową, Narodowe Święto Niepodległości, Święto Flagi, Święto Konstytucji 3 Maja, Rocznica przejścia administracji w Zielonej Górze przez polską władzę;
- spotkania z przedstawicielami stowarzyszeń kultywujących tradycje narodowe;
- prezentacje multimedialne w ramach przedmiotów i koła historycznego;
- ekspozycje okolicznościowe upamiętniające ważne wydarzenia i osiągnięcia w historii Polski.

3.6.3. inne:

- Obóz integracyjny dla klas pierwszych – trzydniowy wyjazd np. do ośrodka wypoczynkowego, podczas którego organizowane są zajęcia mające na celu zapoznanie klasy oraz integrację; organizowany we wrześniu
- Dzień Języków Obcych – impreza mająca na celu popularyzację nauki języków obcych oraz zwrócenie uwagi na różnorodność językową Europy; organizowany w miarę możliwości w Europejskim Dniu Języków Obcych (26 września),
- Dzień Chłopaka – imprezy klasowe
- Dzień Nauczyciela
- Międzynarodowe Święto Bibliotek Szkolnych
- Andrzejki – zwrócenie uwagi na staropolskie tradycje i obrzędy związane z Andrzejkami,
- Mikołajki – klasy organizują obdarowywanie się podarkami,
- Wigilie klasowe – spotkanie klasy z wychowawcą w nastroju bożonarodzeniowym
- Dzień Europejski – propagowanie kultury innych krajów członków Unii Europejskiej,
- Walentynki – impreza ogólnoszkolna, np. poczta walentynkowa
- Belfery i Uczniaki – impreza ogólnoszkolna, w czasie której uczniowie wręczają nauczycielom swoje nagrody (Belfery), a nauczyciele uczniom (Uczniaki),
- Dzień Kobiet – imprezy klasowe
- Dni Otwarte Szkoły – prezentacja osiągnięć szkoły oraz jej codziennego funkcjonowania kandydatom na uczniów,
- Wiosna Kulturalna – impreza ogólnoszkolna, na którą składają się prezentacje klas i nauczycieli (np. wystawianie sztuk) oraz ekspozycje prac uczniów; organizowana w czasie Dni Otwartych Szkoły,

- Zielona Szkoła – biwak klas pierwszych organizowany w czerwcu, podczas którego organizowane są plenerowe zajęcia edukacyjne
- Dzień Dziecka (Dzień sportu) – impreza ogólnoszkolna – rywalizacja klas w konkurencjach sportowych

4 .Procedury osiągnięcia szczegółowych celów edukacyjnych

4.1. Powinności wychowawców klas i innych nauczycieli .

4.1.1. Plan Pracy Wychowawczej.

Na podstawie niniejszego programu wychowawca klasy układa na każdy rok szkolny Plan Pracy Wychowawczej. Plan powinien zawierać: cele pracy przyjęte na dany rok, tematykę lekcji wychowawczych, terminy realizacji, metody pracy oraz opis osiągnięć uczniów. Fragment przykładowego planu:

Tematy lekcji wychowawczych	Cele edukacyjne	Korelacja ze ścieżką edukacyjną	Termin realizacji	Metody	Osiągnięcia ucznia
1. Organizacja pracy na godzinach z wychowawcą	<ul style="list-style-type: none"> ▪ określenie zasad współpracy wychowawcy z uczniami; kontrakt z wychowawcą, ▪ wybory Samorządu Klasowego. 	Edukacja prozdrowotna edukacja Filozoficzna	Wrzesień	dyskusja	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> ▪ porozumiewać się, utrzymywać dobre relacje z innymi ludźmi. ▪ potrafi klasyfikować i argumentować.

Plan Pracy Wychowawczej zostanie przedłożony na początku każdego roku szkolnego dyrektorowi szkoły.

4.1.2. Wspieranie rozwoju uczniów.

Nauczyciel pełniący obowiązki wychowawcy swoimi działaniami wspiera rodziców w ich procesie wychowania swojego dziecka.

Wspomaganie rozwoju ucznia musi być odbywać się we wszystkich wymiarach - intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym i duchowym.

Wychowawca powinien pomagać uczniom w kształtowaniu ich osobowości, postawy życiowej, inspirować do podejmowania właściwych wyborów etycznych, estetycznych, praktycznych, wyborze właściwej drogi na przyszłość.

W celu uaktywnienia i integracji zespołu klasowego powinien zachęcać uczniów i współorganizować z nimi różne imprezy klasowe – kulturalne, sportowe, wycieczki, wyjazdy do kina czy do teatru. Podejmować wspólne działania w zakresie edukacji prozdrowotnej, walki z nałogami – narkomanią, nikotynizmem i alkoholizmem poprzez udział w konkursach wiedzy o szkodliwości nałogów, udział w konkursach plastycznych, tworzenie gazetek tematycznych, spotkania ze specjalistami z zakresu przeciwdziałania patologiom społecznym.

4.1.3. Podejmowanie działań profilaktycznych.

Wychowawcy, nauczyciele i rodzice wspólnie i zdecydowanie powinni podejmować zadania profilaktyczne z zakresu narkomanii, alkoholizmu, nikotynizmu, przeciwstawiać się zjawiskom przemocy i agresji w szkole poprzez natychmiastowe reagowanie na zjawiska negatywne, Program profilaktyki zdrowia- „ Różowa wstążeczka”, program profilaktyki- „ Jak żyć z ludźmi”, pogadanki, rozmowy, lekcje wychowawcze, współpracę z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i innymi instytucjami zwalczającymi zagrożenie społeczne.

4.1.4. Pomoc w trudnych sytuacjach.

Zadaniem wychowawcy jest rozpoznanie środowiska uczniów pod względem zagrożeń patologicznych, zapoznanie się z sytuacją domową i materialną ucznia, jego problemami. Może to zrealizować poprzez ankiety, wywiady środowiskowe, indywidualne rozmowy, współpracę z pedagogiem. Ma to na celu interwencję w odpowiedniej chwili, możliwość pomocy uczniom mającym problemy poprzez odpowiednią terapię lub pomoc stypendialną, gdy wymaga tego trudna sytuacja materialna.

4.2. Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami.

1. Wychowawca jest odpowiedzialny za kontakty na linii nauczyciel – uczeń – rodzice odpowiedni przepływ informacji. W tym celu organizowane są zabrania informacyjne śródkresowe, okresowe / 3 razy w roku /, czy kontakty indywidualne z rodzicami. W szczególnych przypadkach wychowawca klasy informuje rodziców o zaistniałej sytuacji najszybciej jak to możliwe. Na prośbę rodziców, wychowawca przekazuje im informacje o ośrodkach wspierających rozwój dzieci i młodzieży.
2. Pedagogizacja rodziców – spotkania z psychologiem, pedagogiem, policją / prelekcje, dyskusje, spotkania indywidualne.
3. Włączenie rodziców w życie szkoły przez ich uczestnictwo w organizowaniu imprez klasowych, zabaw, wycieczek.
4. Współpraca z Radą Rodziców i trójkami klasowymi.

4.3. Szkolny System Poradnictwa Zawodowego

Działania:

1. Lekcje wychowawcze – działania realizowane w dziale 3.1.
2. Zadania nauczyciela bibliotekarza – działania realizowane w dziale 3.2.
3. Zadania pedagoga szkolnego – działania realizowane w dziale 3.3.
4. Pozostałe działania – działania realizowane w dziale 3.5.
5. Działania w ramach przedmiotów.

4.3.5.1 Realizacja celów szczegółowych na przedmiocie podstawy przedsiębiorczości:

Cele:

- **Posiada umiejętności intrapersonalne: rozpoznaje emocje i umiejętnie nimi zarządza, analizuje swoje zachowania i wyciąga wnioski do doskonalenia, zna swoje źródła motywacji do działania czy nauki, potrafi stawiać cele zgodnie z motywacją i możliwościami, potrafi zaplanować doskonalenie swoich umiejętności. (2.2.M)**
- **Zna techniki podejmowania decyzji, (2.2.N)**

Poziom edukacyjny	Temat	Treści kształcenia i zakładane cele	Procedury osiągnięcia celów
I	Motywy aktywności zawodowej i gospodarczej człowieka.	Poznanie rodzajów potrzeb człowieka, określenie zdolności do wyznaczania sobie celów i określania zadań sprzyjających ich realizacji. Określenie motywów aktywności zawodowej i gospodarczej człowieka oraz swojej własnej. Nabycie umiejętności artykułowania mocnych i słabych stron własnej osobowości.	Pogadanka, praca z arkuszem papieru – naniesienie w grupach refleksji związanych z pojęciem „potrzeby”, podanie klasyfikacji potrzeb wg Masłowa, mini wykład, analiza SWOT własnej osobowości.

I	Przedsiębiorca i przedsiębiorczość.	Wyjaśnienie związku między potrzebami ludzkimi, celami krótko- i długookresowymi a aktywnością człowieka. Wyjaśnienie pojęć przedsiębiorca i przedsiębiorczość. Poznanie cech charakterystycznych dla postawy przedsiębiorczej. Kształtowanie postawy przedsiębiorczej, tj. postawy: aktywnej, twórczej, innowacyjnej i odpowiedzialnej wobec zmieniającej się rzeczywistości.	Określenie i weryfikacja cech charakterystycznych dla postawy przedsiębiorczej (praca grupowa; dyskusja; określenie swoich wyobrażeń na temat przedsiębiorczości i ich weryfikacja w oparciu o wywiady z przedsiębiorcami, opracowanie charakterystyki cech dobrego przedsiębiorcy.
I	Rola przedsiębiorcy i przedsiębiorczości w funkcjonowaniu firmy.	Wyjaśnianie rosnącej roli przedsiębiorcy i przedsiębiorczości w rozwoju firmy i poznanie metod zwiększania jej szansy na odniesienie sukcesu na rynku.	Przedstawienie opracowań z poprzedniej lekcji. Analiza artykułu „Założyć firmę” (www.Bisnesman.onet.pl z dn.12.12.01), praca grupowa, przedstawienie wniosków, dyskusja
I	Kapitał ludzki.	Uzasadnienie wzrostu znaczenia kapitału ludzkiego w rozwoju gospodarczym, a tym samym sensu inwestowania w siebie (człowieka). Poznanie kosztów inwestycji w siebie (pracownika) i określenie okresu ich zwrotu.	Uczniowie na kartkach piszą swoje definicje kapitału (zebranie, systematyzacja i wypracowanie wspólnej definicji). Praca w grupach na temat "Dlaczego warto inwestować w siebie". Prezentacja i ocena kosztów aktualnych inwestycji uczniów.
I	Organizowanie działalności gospodarczej w Polsce	Znajomość prawnych wymogów uruchomienia działalności gospodarczej. Rozwijanie zainteresowań w zakresie podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz umiejętności uruchomienia działalności gospodarczej w różnych formach prawnych.	Foliogram – ustawa o działalności gospodarczej. Pogadanka, wypełnianie formularzy potrzebnych do zgłoszenia działalności gospodarczej.
I	Zasady funkcjonowania przedsiębiorstwa w warunkach gospodarki rynkowej.	Poznanie i rozumienie zasad gospodarności, rachunku ekonomicznego, rentowności i przedsiębiorczości.	Mini wykład, przykłady ilustracyjne działalności firm na rynku lokalnym
I	Planowanie działalności firmy. Biznes plan.	Umiejętne zaplanowanie rozwoju własnej firmy, określenie wymogów i ograniczeń planowania. Wyznaczenie celów i szczegółowej struktury biznes planu. Nabycie umiejętności metodologii sporządzania biznes planu.	Opracowanie projektu w zakresie przygotowania i wdrażania planu powstania i działania firmy. Wykład zilustrowany pokazem przykładowego biznes planu.
I	Budowa biznes planu dla dowolnego przedsięwzięcia.	Opracowanie biznes planu dowolnej firmy (małej lub średniej) lub dowolnego, własnego przedsięwzięcia, możliwego do zrealizowania na rynku lokalnym.	Praca w grupach nad opracowaniem biznes planu dla konkretnych firm przedstawionych w materiale źródłowym
I	Małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP) - miejscem rozwoju przedsiębiorczości.	Rozumienie znaczenia małych i średnich przedsiębiorstw w gospodarce, ich roli w tworzeniu nowych miejsc pracy. Kształtowanie gotowości do podejmowania samodzielnej działalności gospodarczej.	Analiza artykułu prasowego, praca w grupach: „Zalety i wady posiadania własnej firmy”, prezentacja. Giełda pomysłów na nową firmę – wybór optymalnej działalności w regionie.
I	Planowanie zasobów ludzkich i zarządzanie nimi.	Określenie kwalifikacji pracowników i pracodawców sektora MSP. Poznanie metod kształtowania zasobów ludzkich oraz typów rekrutacji pracowników.	Schemat struktury zatrudnienia, zaproszenie pracownika wydziału kadr, dyskusja

Cele:

- **Zna charakterystykę zawodów, (2.2.U)**
- **Określa swoje predyspozycje do zawodów (2.2.V)**

Poziom edukacyjny	Temat	Treści kształcenia i zakładane cele	Procedury osiągnięcia celów
II	Wybór ścieżki zawodowej i planowanie kariery zawodowej.	Poznanie warunków wyboru ścieżki zawodowej oraz planowanie własnej kariery zawodowej. Przygotowanie do aktywnego poszukiwania pracy, w tym do korzystania z instytucji pośrednictwa i aktywnego wspierania poszukiwania pracy.	Wizyta w WUP, zapoznanie się z zasobami Centrum Informacji i Planowania Zawodowego.

Cel:

- **Posiada umiejętności interpersonalne: dąży do porozumienia, jest asertywny, rozwiązuje konflikty, (2.2.H)**

Poziom edukacyjny	Temat	Treści kształcenia i zakładane cele	Procedury osiągnięcia celów
I	Procesu komunikacji interpersonalnej.	Rozumienie istoty procesu komunikacji interpersonalnej. Poznanie technik komunikacji werbalnej i niewerbalnej, języka i stylów komunikowania się, określenie bariery komunikacji.	Scenka, „burza mózgów” na temat: co utrudnia lub ułatwia komunikację z innymi ludźmi, zapis na arkuszach, dyskusja
I	Znaczenie komunikowania się w zarządzaniu ludźmi i organizacją.	Przygotowanie się do odgrywania różnych ról społecznych: pracownika, pracodawcy, klienta. Analiza zasad sterujących słuchaniem, poznanie typów słuchania	Praca w grupach, opracowanie zasad sterujących słuchaniem, studium przypadku
I	Kierowanie zespołami pracowniczymi.	Zapoznanie się ze stylami i typami kierowania, posiadanie wiedzy o funkcji i celu kierowania zespołem.	Gra dydaktyczna „Przemieszczanie ładunków” dyskusja heurystyczna, miniwykład
I	Cele i zasady pracy zespołowej.	Określenie celów i organizacji pracy zespołowej, umiejętność postrzegania odmiennych postaw i zachowań osób w zespole, przestrzegania wspólnie ustalonych zasad pracy grupowej, określenie ryzyka, wytworzenie potrzeby twórczego myślenia w podejmowaniu decyzji zespołowych.	Psychozabawa, „drzewko decyzyjne”, wypracowanie zasad pracy w zespole
I	Autoprezentacja.	Przedstawienie samego siebie w świetle pozytywnego myślenia, samoakceptacji, odpowiedzialności i inicjatywy (autoprezentacja).	Ćwiczenia w komunikatach asertywnych, podział na grupy. Nagranie autoprezentacji na taśmę wideo i analiza odtworzonego nagrania
II	Rozmowa kwalifikacyjna.	Przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, określenie zakresu pytań, które mogą się pojawić.	Przygotowanie w grupach 10 wskazówek dla poszukującego pracy oraz po 3 pytania, które chciałbyś zadać jako pracodawca i pracobiorca. Ćwiczenia rozmów kwalifikacyjnych w parach

Cele:

- Umie zapewnić sobie samozatrudnienie, (2.2.Y)
- Umie szukać pracę,(2.2.Z)
- Zna obowiązki pracownika i pracodawcy, (2.2.AA)
- Potrafi korzystać z prawa dotyczącego rynku pracy,(2.2.BB)

Poziom edukacyjny	Temat	Treści kształcenia i zakładane cele	Procedury osiągnięcia celów
II	Praca jako wartość w życiu człowieka	Postrzeganie pracy jako wartości w ludzkim życiu, poznanie różnych aspektów pracy	Foliogram przedstawiający różne aspekty pracy, miniwykład
II	Praca w gospodarce rynkowej	Poznanie roli pracy w gospodarce rynkowej, wyjaśnienie przyczyn nierównowagi na rynku pracy	Praca w grupach na podstawie materiałów źródłowych
II	Poszukiwanie pracy	Poznanie aktualnych metod poszukiwania pracy, nabycie umiejętności konstruowania CV i listu motywacyjnego	Sondaż, dyskusja. Porównanie kilku CV i listów motywacyjnych, analiza dobrych i słabych stron tych dokumentów
II	Zatrudnienie. Podstawy prawne zatrudnienia.	Poznanie podstaw prawnych zatrudnienia	Miniwykład. Praca z podręcznikiem i tekstami źródłowymi
II	Formy opieki socjalnej przysługujące bezrobotnym.	Zapoznanie się z formami przysługującymi osobom bezrobotnym	Zaproszenie pracownika Urzędu Pracy, wykład, pogadanka heurystyczna
II	Rynek pracy i bezrobocie.	Specyficzne cechy rynku pracy; ekonomiczne i społeczne skutki bezrobocia; sposoby mierzenia rozmiarów bezrobocia; dane o bezrobociu wg wieku, wykształcenia, regionów Polski; aktywne i pasywne formy walki z bezrobociem.	Praca w parach, uzupełnienie definicji pracodawcy, pracobiorcy, samozatrudnionego i bezrobotnego. Porównanie własnych określeń z def. z Kodeksu Pracy, wykład – przedstawienie danych o sytuacji bezrobocia w regionie, dyskusja
II	Psychologiczne i ekonomiczne aspekty utraty pracy.	Poznanie przyczyn i konsekwencji utraty pracy. Rozumienie znaczenia mobilności zawodowej.	Metaplan, zaproszenie psychologa, dyskusja

4.3.5.2 Realizacja celów 2.2. H,M,N,R,Y,AA,BB w programie „Młodzieżowe Miniprzedsiębiorstwo” realizowanym na II poziomie edukacyjnym dla zainteresowanych uczniów.

Program przygotowuje ucznia do podejmowania i prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej oraz wzmacnia postaw, dzięki którym będzie on lepiej przygotowany do takiej działalności.

Program realizuje następujące cele kształcenia i wychowania:

- Rozumienie znaczenia małych i średnich przedsiębiorstw w gospodarce.
- Poznanie instytucji wspierających małe i średnie przedsiębiorstwa.
- Poznanie struktury oraz zasad funkcjonowania spółki jawnej.
- Rozpoznawanie oraz analizowanie potrzeb rynku lokalnego.
- Przygotowanie do dokonywania wyboru rodzaju działalności gospodarczej zgodnej potrzebami rynku lokalnego.
- Rozumienie potrzeby planowania działań i wdrożenie do planowania.
- Poznanie procedur związanych z rejestracją oraz likwidacją przedsiębiorstwa.
- Poznanie różnych stylów zarządzania przedsiębiorstwem.
- Poznanie zasad organizowania i prowadzenia zebrań oraz dokumentowania ich przebiegu.
- Kształtowanie umiejętności określania ryzyka gospodarczego.
- Uświadomienie wpływu otoczenia na pozycję i wizerunek przedsiębiorstwa.

- Podejmowanie działań budujących dobre relacje przedsiębiorstwa z otoczeniem.
- Rozumienie znaczenia strategii konkurencji przedsiębiorstwa.
- Kształtowanie umiejętności prawidłowego prowadzenia dokumentacji finansowej przedsiębiorstwa.
- Kształtowanie umiejętności wypełniania deklaracji podatkowych oraz deklaracji ZUS.
- Kształtowanie umiejętności racjonalnego gospodarowania zasobami finansowymi.
- Poznanie podstawowych zasad działań marketingowych w przedsiębiorstwie.
- Wykorzystanie technologii informacyjnych przydatnych w prowadzeniu działalności gospodarczej.
- Doskonalenie umiejętności autoprezentacji.
- Kształtowanie umiejętności planowania i prowadzenia prezentacji.
- Doskonalenie technik twórczego myślenia.
- Doskonalenie umiejętności rozwiązywania konfliktów.
- Doskonalenie umiejętności negocjacji i współpracy z partnerami indywidualnymi oraz instytucjonalnymi.
- Określanie korzyści oraz zagrożeń wynikających z samozatrudnienia.
- Analizowanie własnych predyspozycji w zakresie samozatrudnienia.
- Kształtowanie umiejętności efektywnego współdziałania w zespole oraz skutecznego porozumiewania się.
- Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji indywidualnych oraz grupowych.
- Wdrożenie do realizacji przyjętych celów oraz odpowiedzialności za efekty swoich działań.
- Kształtowanie i rozwijanie nawyku zachowania zgodnego z przepisami prawa oraz zasadami etyki.

Materiał nauczania związany z celami edukacyjnymi

Działalność gospodarcza:

- potrzeba i możliwości podejmowania działalności gospodarczej,
- formy działalności gospodarczej,
- uruchamianie działalności gospodarczej,
- instytucje wspierające małe przedsiębiorstwa,
- uruchamianie miniprzedsiębiorstwa.
- Dobry pomysł to podstawa sukcesu:
- techniki twórczego myślenia,
- zasady weryfikacji pomysłów,
- pomysł na produkt miniprzedsiębiorstwa.

Kto to kupi czyli analiza rynku:

- charakterystyka lokalnego rynku,
- badania rynku,
- analiza badań rynku,
- badania rynku i ich analiza dla potrzeb miniprzedsiębiorstwa.

Firma to dobrze zorganizowany zespół:

- zasady pracy zespołowej,
- role w zespole,
- skuteczna komunikacja,
- negocjacje w biznesie.

Jak skutecznie zarządzać małą firmą:

- zasady organizacji pracy,
- zasady kierowania pracą zespołu,
- podejmowanie decyzji,
- struktura organizacyjna małego przedsiębiorstwa,
- struktura miniprzedsiębiorstwa i kompetencje dyrektorów.

Planowanie działalności gospodarczej:

- kalkulacja ceny,
- rentowność przedsiębiorstwa, próg rentowności i jego analiza,
- budowanie biznesplanu,
- analiza konkurencji,
- biznesplan dla miniprzedsiębiorstwa.

Pozyskiwanie kapitału:

- majątek przedsiębiorstwa,
- pożyczki i kredyty dla małych przedsiębiorstw,
- odroczone płatności,
- weksel,

- zebranie kapitału miniprzedsiębiorstwa.

Dokumentowanie operacji gospodarczych:

- zasady prowadzenia dokumentacji: dowody księgowe, KP, KW, podatkowa księga przychodów i rozchodów, faktury, raport kasowy, rejestr zakupów i rejestr sprzedaży,
- bieżąca dokumentacja działalności miniprzedsiębiorstwa.

Rozliczenia firmy:

- rozliczenia z kontrahentami,
- ubezpieczenia społeczne,
- deklaracje podatkowe,
- bieżące prowadzenie powyższych rozliczeń dla miniprzedsiębiorstwa.

Promowanie produktu:

- cele i instrumenty promocji,
- program promocji,
- promocja produktu miniprzedsiębiorstwa.

Etyka biznesu:

- zasady etycznego postępowania,
- wizerunek przedsiębiorstwa,
- etyczny przedsiębiorca,
- etyczna firma.

Prezentacja:

- zasady dobrej prezentacji,
- etykieta,
- pomoce audiowizualne,
- prezentacja działalności miniprzedsiębiorstwa.

Firma kończy działalność:

- procedury związane z likwidacją firmy,
- obliczanie wyniku finansowego przedsiębiorstwa,
- rozliczenie i likwidacja miniprzedsiębiorstwa.
- Korzyści i zagrożenia wynikające z samozatrudnienia:
- analiza osobistych predyspozycji do samozatrudnienia,
- możliwości i warunki podejmowania działalności gospodarczej ze współnikiem.

Procedury osiągnięcia celów

Współczesna szkoła powinna stworzyć warunki do pełnego przygotowania ucznia do funkcjonowania na rynku pracy.

Prezentowany przez Fundację program pozwala uczniom, poprzez wzmocnienie wiedzy teoretycznej praktycznym działaniem, na wszechstronne przygotowanie się do podjęcia działalności gospodarczej. Wymaga to od nauczyciela wejścia w rolę partnera ucznia oraz organizacji współpracy uczniów z konsultantem – praktykiem życia gospodarczego.

Najważniejszą metodą pracy, charakterystyczną dla tego programu jest kształcenie oparte na działaniu i analizie doświadczeń i osiągnięć uczniów. Szczególnie często stosowana jest metoda studium przypadku.

Uruchomienie działalności

- Wypełnienie formularzy wpisowych oraz zgoda rodziców/opiekunów.
- Poszukiwanie pomysłów na produkt.
- Badanie rynku.
- Wybór produktu.
- Sporządzenie umowy spółki.
- Wypełnienie Karty Identyfikacyjnej.
- Rejestracja miniprzedsiębiorstwa.
- Zebranie udziałów.
- Sporządzenie biznesplanu.
- Sporządzenie umowy na wykorzystanie pomieszczeń szkolnych na potrzeby miniprzedsiębiorstwa.
- Założenie konta/książeczki oszczędnościowej.
- Wybór dyrektorów spółki.
- Opracowanie struktury organizacyjnej miniprzedsiębiorstwa; przydział obowiązków.

- **Działalność miniprzedsiębiorstwa**
- Opracowanie prototypu produktu.
- Przygotowanie kalkulacji ceny.
- Dokonanie analizy prognozy rentowności.
- Zakup niezbędnych materiałów do produkcji.
- Wytwarzanie produktu.
- Sporządzenie planu kampanii promocyjnej.
- Zorganizowanie kampanii promocyjnej.
- Sprzedaż produktu.
- Prowadzenie dokumentacji finansowej miniprzedsiębiorstwa.
- Sporządzanie deklaracji podatkowych oraz ZUS-owskich.
- Sporządzanie rozliczeń z Radą Rodziców.
- Sporządzanie protokołów zebrań wspólników.
- Sporządzanie Raportów Miesięcznych.
- Udział w kwalifikacji do Ogólnopolskiego Konkursu na Najlepsze Młodzieżowe Miniprzedsiębiorstwo.

- **Likwidacja miniprzedsiębiorstwa**
- Rozliczenie produkcji oraz sprzedaży.
- Zamknięcie dokumentacji finansowej.
- Ustalenie wyniku finansowego miniprzedsiębiorstwa.
- Zwrot udziałów.
- Rozliczenie z Radą Rodziców.
- Sporządzenie Raportu Końcowego.
- Udział w Ogólnopolskim Konkursie na Najlepsze Młodzieżowe Miniprzedsiębiorstwo.
- Podsumowanie pracy miniprzedsiębiorstwa – analiza korzyści i zagrożeń wynikających z samozatrudnienia.
- Analiza własnych predyspozycji w aspekcie prowadzenia działalności gospodarczej.

5. Warunki realizacji

Do realizacji programu niezbędna jest współpraca wszystkich grup stanowiących Społeczność Szkolną: rodziców, nauczycieli, wychowawców internatu, pracowników niepedagogicznych oraz uczniów.

Wychowanie powinno polegać na ukształtowaniu w młodym człowieku poczucia takich wartości jak poszanowanie człowieka, uświadomienie jego wyjątkowej roli na Ziemi, szacunek dla środowiska naturalnego, w którym żyje, poszanowanie tradycji i kultury narodowej, miłości ojczyzny, ale również tolerancji i otwartości na kulturę innych krajów, przestrzegania prawa, szacunku do nauki i pracy. Otwartość na kulturę innych narodów, zrozumienie jej, zapobiega takim zjawiskom jak rasizm czy ksenofobia. Szacunek dla drugiego człowieka uczy nas wrażliwości na ludzką krzywdę, chęci niesienia pomocy bliźnim, życzliwości względem drugiego człowieka, humanizmu. Są to bowiem najwyższe, niewymierne wartości .

Jednym z najważniejszych zadań wychowawczych jest to, aby nauczyciele wspomagali wzrastanie dzieci i młodzieży w klimacie miłości do rodzin, małej i wielkiej ojczyzny, aby we wspólnotach naturalnych uczyli się otwarcia i odpowiedzialności w coraz szerszych społecznościach.

Nauczyciele w swej pracy wychowawczej powinni dążyć do tego, aby uczniowie rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą, ukierunkowaną na poszukiwanie takich wartości jak prawda, dobro i piękno na świecie, stawali się coraz bardziej samodzielni w dążeniu do nich, ale jednocześnie nauczyli się godzić dążenie do dobra własnego z dobrem innych, odpowiedzialność za siebie z odpowiedzialnością za innych.

Ucząc się szacunku dla dobra wspólnego, powinni przygotowywać się do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych.

Należy zmierzać do tego, aby uczniowie kształtowali sobie postawę dialogu i tolerancji polegającą na umiejętności słuchania i rozumienia innych oraz akceptacji ich przekonań.

Mieli świadomość życiowej użyteczności zarówno wszystkich przedmiotów, jak i całej edukacji na danym etapie. Należy zmierzać do tego, aby uczniowie dążyli na drodze rzetelnej i uczciwej pracy do osiągnięcia wszystkich celów życiowych i ważnych wartości dla odnalezienia własnego miejsca na świecie.

Praca wychowawcza powinna doprowadzić do umiejętności rozpoznawania tych wartości moralnych, ich hierarchizacji i umiejętności dokonywania wyborów.

6. Ewaluacja programu wychowawczego:

Program wychowawczy będzie podlegał ewentualnemu uzupełnieniu po zakończeniu każdego semestru, po konsultacjach z nauczycielami, rodzicami i uczniami. Na zakończenie każdego roku szkolnego zostanie przeprowadzona ewaluacja Programu, jako całości lub jedynie jego niektórych obszarów. Ponadto będzie ulegał zmianom i modyfikacjom kiedy będą wymagały tego zmiany w aktach nadrzędnych. Szczegóły ewaluacji zostaną zapisane w corocznym Planie Pracy Szkoły.

6.1. Narzędzia ewaluacji

- ankiety
- kwestionariusz samooceny
- analiza prac ucznia
- obserwacja

7. Postanowienia końcowe :

Program wychowawczy stanowi załącznik do Konstytucji V Liceum Ogólnokształcącego.

Program przygotowuje i nadzoruje jego realizację działający w szkole Zespół Wychowawczy. Z treścią programu powinni zapoznać się uczniowie, rodzice i wszyscy pracownicy szkoły.

Program wchodzi w życie po zatwierdzeniu go przez Radę Szkoły na pisemny wniosek dyrektora szkoły. Przed zatwierdzeniem Rada Szkoły może zwrócić się z prośbą o opinię do Rady Pedagogicznej, Samorządu Uczniowskiego oraz Rady Rodziców. Przedstawiciel nauczycieli w Radzie Szkoły przedstawi zatwierdzony program Radzie Pedagogicznej na najbliższym posiedzeniu, a wychowawcy klas zapoznają uczniów i rodziców.

Zmiany w programie można dokonywać poprzez złożenie pisemnego wniosku do Przewodniczącego Zespołu Wychowawczego. Zespół podejmuje uchwałę o wprowadzeniu zmian do Programu, a następnie przedkłada dyrektorowi szkoły celem dopełnienia procedury zatwierdzenia. W razie większych zmian lub nowelizacji programu Zespół powołuje grupę roboczą do opracowania projektu dokumentu.

Zatwierdzono uchwałą Rady Szkoły nr 2/2005/2006 z dnia 22.06.2006